

Hugo a Sally se baví o inventurách

1. Musím tam být?

Ahoj Sally, klient mi psal, že příští týden bude provádět inventury zásob, ale já mám v plánu jet na lyže. Jak by to šlo udělat jinak?

Tak to tě zklamu Hugo. Požadavek na účast auditora na inventurách zásob je velmi striktní. Být tebou, tak zruším dovolenou, dokud je ještě nižší stornovací poplatek.

To né, přítelkyně to už celé naplánovala! Zas tak striktní to být nemůže! Co když si cestou na inventuru třeba zlomím nohu? Nebo co kdybych měl být u inventury radioaktivního uranu? Aha! V takových případech se inventury účastnit nelze a auditorské standardy po mně nemůžou chtít něco, co nejde!

No tak to jsou docela extrémny, ne? To je tvůj případ?

Ne, jde o saponáty, mýdla a tak. Ale jde mi o princip, chápeš?

Ach tak. Pokud jde o sklad uranu, asi se opravdu nebudeš moci účastnit inventury zásob, aniž by bylo ohroženo tvé zdraví. Pak budeš muset najít nějaký alternativní postup, jak si jeho existenci ověřit. Například pomocí ověření jeho následného prodeje.

No konečně! Když tedy nemůžu na inventury, mohu zásoby ověřit třeba dle následných prodejů?

Ale néé. To platí jen pro tvůj příklad s uranem, tedy v případech, kdy není možné se inventury pro její unikátní (a většinou ohrožující) vlastnosti zúčastnit.

A co zlomená noha? A zdrcená přítelkyně?

V případě zlomené nohy je to přísnější: návštěvě skladu se nevyhneš. Budeš tam muset vyrazit, až budeš v pořádku.

To už ale klient bude mít inventuru hotovou!

Vždyť jsem říkala, že to je přísnější. Musíš do skladů, kde máš dvě možnosti: buď požádáš klienta o mimořádnou inventuru, nebo něco přepočítáš sám a zároveň ověříš pohyby, které nastaly od původní inventury.

Přepočítat sám? Bude to peklo, ale přítelkyně mi za to stojí.

Hugo, zase špatně. Vlastní přepočet můžeš použít jen v případě neočekávané události, která ti zabránila účasti na inventuře. To je ten tvůj příklad se zlomenou nohou. Zdrcená přítelkyně by dle ISA 501 nepochybně patřila spíše do kategorie „očekávané události“, kde žádný pardon neplatí.

Tak to je v pytlí. A to ten klient skoro žádné zásoby nemá.

Já se z tebe zblázním! To je v tvém případě nejdůležitější. Pokud ty zásoby jsou pod úrovní materiality, inventur se povinně účastnit nemusíš.

Hugo a Sally se baví o inventurách

2. Musím být všude?

Sally, mně pořád vrtá hlavou, proč je to s těmi inventurami tak přísné. To se musím účastnit každé inventury?

Každé inventury se účastnit nemusíš. Standardy jsou striktní jen v případě inventury zásob. Třeba u dlouhodobého majetku je to víc na tobě, jak k jeho ověření přistoupíš. U jeho inventury být osobně nemusíš, pokud tedy s touto inventurou nemáš nějaké zvláštní plány v rámci testů kontrol.

A v čem je to jiné? Proč u inventury zásob být musím a inventury dlouhodobého majetku ne?

Dlouhodobý majetek a zásoby se dost zásadně liší. Zásoby se několikrát do roka otočí, stále nějaké položky ubývají a nějaké přibývají, zásob je často ohromný počet. Po několika málo dnech sklad může vypadat zcela jinak. V případě dlouhodobého majetku se jedná o položky, které nikam hromadně nemizí, je jich méně, každá má své inventární číslo a jsou poměrně snadno dohledatelné kdykoli během roku. Ověření počátečního a konečného stavu zásob také nastavuje jasné mantinely pro přírůstky a úbytky zásob, a ty zase souvisí s ověřováním tržeb nebo ověřováním výroby. Auditor potřebuje mít vysokou jistotu ohledně zůstatku zásob, protože průkaznost řady dalších čísel s touto jistotou stojí a padá.

No dobrá, proč ale nelze snadno nahradit inventuru vlastními přepočty vybraného vzorku zásob?

Protože inventura je důkazem s mnohem těžší vahou než přepočty vzorků. Proč brát trabanta, když levněji můžeš pořídit mercedes?

Uh?

No v případě inventur se přece nepracuje se žádnými vzorky, inventura ověřuje všechny zásoby. Dále inventuru provádí sám klient, takže je to dost levnější, než to přepočítávat sám. Za další, inventura je výkladní skříň kontrol v účetnictví: z inventury poznáš, jak to management myslí s kontrolami v oblasti zásob vážně, jak je zorganizovaná práce ve skladu, jak jsou rozděleny kompetence – účast na inventuře je pro auditora prostě poklad. Ignorování takového důkazu v oblasti zásob není jen porušení předpisů, ale také mimořádně hloupé. Představ si, že budeš mít klienta, který celou inventuru udělá jen na oko, na papíře. Bez účasti na inventuře se o tom nemáš šanci dozvědět. To je jako být jednou nohou v kriminále.

Dobrá, dobrá, ale s tím, že budu u inventury všech zásob, jsi to zas moc netrefila. Klient těch skladů má víc a všude se prostě být nedá.

To, že se neobjevíš ve všech skladech, přece neznamená, že se neúčastníš inventur nebo že inventura se netýká všech zásob. Tvým úkolem je ověřit, že inventura funguje tak, jak má. Musíš prověřit nastavení toho procesu, a že s ním spjaté příkazy se plní. Na to nemusíš být všude. Ale měl bys na to přeci jen jít chytrě – měl by ses objevit i na inventuře ve skladu, kde tě nikdo nečeká – klient ti sdělí, kdy a kde inventury probíhají, ale ty bys mu předem neměl vybalit, kam přesně půjdeš.

Tak jo. Teď, povzbuzen vlastním pudem sebezáchovy, budu na inventury chodit lépe a radostněji.

Hugo a Sally se baví o inventurách

3. Pomůže mi rollback nebo brigádník?

Sally, totální průšvih! U dvou klientů se mi sešly termíny inventur zásob. Víím, že jsem to měl odchytil dřív, v rámci úvodního plánování auditu, ale teď už s tím nic neudělám, klienti to posunout odmítli. Doufám, že tohle se vejde pod definici „nemožnosti účasti na inventurách“ nebo aspoň pod „náhlou překážku účasti na inventuře“, jak jsme se bavili dříve.

Hmm, tak to se mi to asi moc nepovedlo vysvětlit. Špatné plánování a komunikace s klientem, případně špatně napsaná smlouva nejsou žádnou akceptovatelnou omluvou. V tvém případě připadá v úvahu opravdu jen účast na inventuře.

Ještě snad musí být jiná cesta, ne? Přece nemůžu být na dvou místech najednou. Teď zrovna jsem slyšel jednoho kolegu říkat, že zásoby ověřil pomocí rollbacku.

No jo, ale víš, co to rollback vlastně je?

Jasně, ověření stavu zásob podle příjmků a výdejků. Nechápu, že o něčem takovém elegantním nevíš.

Hugo, tohle bohužel nejde. To, o čem mluvíš není rollback, ale ověření transakcí v oblasti zásob. Ověřením transakcí nelze nahradit ověření zůstatků; tato ověření se musí doplňovat, ne nahrazovat.

No, tak tos mi to teda vysvětlila. Můžeš mi tedy nějak srozumitelně říct, co podle tebe rollback je? Jak jinak bys tedy chtěla ověřit zůstatek zásob?

Rollback je jen název pro výpočet v situaci, kdy klient provede inventuru k pozdějšímu datu, než je konec účetního období, a je třeba se dopočítat, jaký byl stav skladu na konci roku. To se samozřejmě dělá na základě údajů z příjmků a výdejků, které se navíc ještě musí dále ověřit.

Takže u rollbacku se musí dělat také inventura?

No samozřejmě. Ve skutečnosti je tohle nejčastější případ – skoro všude se dělá inventura k jinému datu než ke konci roku. Pokud je inventura před koncem roku, výpočtu se říká rollforward.

Takže to mi v mé situaci také nepomůže. A nešlo by tam někoho poslat? Mám spřízněného daňového poradce, který je zároveň velmi zkušeným bývalým účetním.

Na pomoc při inventurách si můžeš najmout klidně brigádníky, ale musíš z nich udělat členy svého týmu. Vedle ujištění se o jejich kvalitách (o kterých tedy asi nejsou dle tvého popisu pochyby) bude nutné je proškolit a vybavit pokyny, co vše mají udělat a na co si mají dát pozor.

Tak to se mi ulevilo. Najmu si tedy posilu.

Super. Nezapomeň to také zdokumentovat.

Hugo a Sally se baví o inventurách

4. Není účast jako účast

Tak se mi ta účast na inventurách začíná líbit. Kdy jsem si naposledy v klidu vypil kafe a přečetl dvoje noviny?

Hugo, ty se mi snad zdáš! Cos tam vlastně dělal?

Účastnil jsem se. Prostě jsem je oblažil svou přítomností.

Ale tak to přece nemá vypadat. S účastí na inventuře je spojena řada povinností.

Jakoby nestačilo, že jsem se kodrcal 170 km do jejich skladu u hranic. Co bych tam jako měl ještě provádět? Už takhle jsem tam byl za celebrity, auditora tam viděli poprvé v životě. Kdybych chtěl, mohl jsem se tam rovnou oženit.

Co jsi po nich přepočítal?

Já? To byla jejich práce. Já jsem se jen účastnil.

No, spíš neúčastnil. Měl sis vzít pár položek z inventurních soupisů a přepočítat je po nich. Taky ses mohl podívat na nějaké inventární karty a zkusit to najít ve skladu. Jak vlastně vypadaly ty jejich inventární soupisy?

Tak tohle měli profi. Krásné sjetiny ze skladového software, s popisem místa, položky a množství. Stačilo jen odškrtnout.

A odškrtnli?

Jasně, byli fakt rychlí. Až jsem si říkal, že to tak rychle ani nešlo udělat.

To proto, protože to nejspíš ani nepočítali. Proč také, když jim počty na ty papíry vytiskli. Tvou povinností je i zamyslet se nad průběhem inventury, nad souvisejícími směnicemi, smysluplností postupu a jeho provedením. Tohle tedy moc smysluplně nevypadá.

Hm, když tak nad tím přemýšlím, tak ta inventura stejně musela dopadnout dobře. Na tom skladě měli ještě trochu zboží, které si od nich nakoupil jejich hlavní odběratel, ale hned si ho u nich uskladnil. Vůbec se nedalo poznat, co je klienta a co jeho odběratele, takže si tam stejně mohli připočítat, co chtěli.

A s tím se naše celebrity vypořádala jak?

Tak nějak jsem to odhad, že to plus mínus bude OK.

Tak kamaráde, jestli nechceš, aby to skončilo fiaskem, tak si koukej sehnat externí confirmaci od toho odběratele a porovnej to s tím svým odhadem. A pokud z toho nakonec vyjde manko, nezapomeň si ověřit, že ho také opravdu zaúčtovali.

